

אשרי האיש

מצורף המדור

"חזקנו קורא נא"

להיזק ועידוד לימים אלו

בעמוד ג' ד'

החסידות בדרך רבוה"ק זיע"א

בעזרת ה' נעשה ונצליח
יום ו' ערש"ק י' אב תש"פ
פרשת ואתחנן
שבת נחמו
גליון תמ"ה
שנה ט'

מפי ספרים וסופרים

לעצור ולבחון שוב את הדבר

נמצאים אנו לאחר תשעה-באב ומעניין שדווקא בפרשתנו קוראים את הקריאה של תשעה באב ומיד לאחריה עשרת הדיברות. ולא בכדי, מסבירים חז"ל: שדווקא לאחר שהתאבלנו על חורבן בית-המקדש יש לנו כעת את הזמן להתפנות מעיסוקנו ואבלנו ולקבל את התורה מחדש. ואם נשאל ונאמר מה החשיבות והנחיצות הזו כעת? נענה אבתריה שזה הגיע על מנת שלא נטעה שוב ובשנה הבאה נדרש להתאבל שוב על בניין בית המקדש... שהרי דור שלא נבנה בימיו כאילו נחרב בימיו. על החשיבות של עצירה ובחינה מחדש של דברים, נביא מעשה הממחיש זאת היטב: בלילה אחד בשדה התעופה היה אמור ראובן לטוס אל אחת המקומות אשר מעבר לים. ראובן, שראה שנתרו לו מספר שעות עד לטיסה, החליט לנצל את הזמן האבוד לפיכך הלך וקנה לעצמו איזה חבילת עוגיות מאחת החנויות בשדה התעופה, מצא מקום להתיישב בבית התיבות וישב וקרא בספר שהביא עימו מהבית. לפתע הבחין בזווית העין באיש היושב לידו. בחוצפה שאין כדוגמתה, לוקח האיש עוגייה או שתיים מהשקית שביניהם. הוא בתחילה ניסה להתעלם ממנו ולא לעשות סיפור ממה שהיה כאן. הוא המשיך לאכול את העוגיות והסתכל בשעון. גנב העוגיות עז המצח המשיך לחסל את העוגיות שלו, והוא חש שיצרו גובר עליו ככל שהדקות עוברות. והוא חשב, "אם לא הייתי כל כך נחמד, הייתי מוכיח אותו על מעשיו..." ראובן לא נתן שיכלו את ממונו ועוד מול עיניו... ועל כל עוגייה שהגנב לקח,

אמרות טהורות

אמרות קודש מרבותינו הק' מאלכסנדר

הוא כלל גדול בתורה, שזהו עיקר התורה, וזהו פירוש הכתוב עשרת הדברות תלום העיקר שיהיה בך אהבה לכל ישראל וכל אחד יהיה ריעך וחבירך. (תפארת שמואל)

עבודת השי"ת צריך להיות במעשה ממש ולא במחשבה

ושמרתם ועשיתם כי הוא חכמתכם ובינתכם לעיני העמים וגו' (ד, ו). מפרש"י ז"ל: ושמרתם זו משנה, ועשיתם כמשמעו.

הענין הוא דעבודת השי"ת צריכה להיות במעשה ממש, להוציא מן הכח אל הפועל את המחשבה, ולא כמו שאומרים הגוים שדי במחשבה גרידא. וזהו פירוש הכתוב 'ושמרתם זו משנה' כלומר שעי' לימוד התורה שמביא לידי מעשה כמאמרם ז"ל (קידושין מ. עיי"ש), עיי"ז 'ועשיתם כמשמעו' תזכו לידי מעשה ממש, 'כי הוא חכמתכם ובינתכם' מחשבה ומעשה הן בבחי' חכמה ובינה (תיקון"ז ק"ב), חכמה מוחא אייה מחשבה מלגאו בינא לבא (שם יז), שהן תרין ריעין דלא מתפרשין (עיי'ן זוה"ק ח"ג ד). לזאת צריך להמחשבה גם מעשה בפועל ממש, 'לעיני העמים', לא כמו שאומרים הגוים ימ"ש שדי במחשבה לבד, אלא עבודה במעשה ממש. (עקידת יצחק)

גודל ושכרת השומר שבת

שמור את יום השבת (ה, י"ב) איש אחד בא אל רבינו ה"שמה ישראל", והתאונן שיש לו חנות ואין לו פרנסה ממנה. הרבי הבין מתוך דבריו שהוא פותח את חנותו בשבת. אמר לו הרבי: אם תסכים ליקח אותו לשותף בלי מעות, בחלק של 15 אחוזים, אני מבטיחך שתהיה לך פרנסה. האיש הסכים ברצון רב ועשו שטר שותפות ביניהם בדיון. אחר כך אמר הרבי: מכיון שעכשיו החלק השביעי של העסק הוא שלי, הרי אני בורר לי לחלקי את יום השבת. הרווח של יום זה הוא שלי ושל ששת ימי החול שלך. ואני מצווה עליך, אפוא, שתסגור את החנות ביום השבת, שהרי יום זה הוא שלי. ולך ללשום ולהצלחה. קיים האיש את הציווי, ומאז היתה ברכה והצלחה במעש. (סיפורי חסידים)

כל נשימה ונשימה נברא מחדש כל רגע
אנכי מצוך היום (ו, ו). מפרש"י ז"ל: שלא יהיה כדיוגטמא ישנה אלא יהיה בעיניך כאילו היום ניתנה, היינו שעפ"י האמת בכל שעה ובכל רגע הוא חיות חדש הנשפע מהקב"ה, וכד"א (תהילים ק"ג, ו) כל הנשמה, ומבואר במד"ד (ב, כ"ו) על כל נשימה ונשימה, וכן הוא הפירוש משאנו אומרים (בברכת ישתבח) בורא כל הנשמות, 'בורא' הוא בלשון הוה, היינו שבכל רגע ורגע בורא מחדש הנשימה שבקרבך ונופה בך נשמת חיים, ממילא זאת החיות שהיה אתמול אין בך היום, וממילא צריך אתה בהחיות החדש, לקבל מחדש עול התורה ומצוות ואחדות ה' ואהבת ה'. ואם אדם עושה כן ומשער באמת בנפשו כאילו היום הוא מצווה ועומד בהר סיני ושומע כל הדברים האלה, יש לו פתחון פה ותפילה לשומע תפילות שבל יקחהו מעוה"ז, כי היום התחלתי לראות בתורתך ובמצוותיך שבל תקחנו מעוה"ז למען אלמד חוקיך, כי עתה הנני בקטן שנולד, והתחלתי, בדרך שמבואר בדברי החסיד ר"י יעב"ץ על אתה החילות (ג' כ"ד) שכן היה תפילת משרע"ה הלא עתה התחלת כעת להראני מה, לזאת אל תקחני. (ישמה ישראל, ומסיים: וזאת היא לימוד איך לסדר התפילה לדורות הבאים)

עיקר עבודת איש הישראלי שיכלל עצמו להכלל ישראל

ובקשתם משם את ה' אלקיך ומצאת כי תדרשנו בכל לבבך ובכל נפשך. לכאורה הכ' מתחיל בלשון רבים 'ובקשתם', ואח"כ הוא מסיים בלשון יחיד 'ומצאת'. ואולי י"ל כמבואר בספה"ק שעיקר דרך תשובה הוא ע"י ביטול להכלל ישראל, שעיי"ז רואה חסרונות עצמו ומעלת חבירו. וממילא עושה תשובה על שפלותו, וקוצר מעשיו שרואה שהוא גרוע ופחות מהכלל, וכל זה בתפילת ציבור, אזי ומצאת כי תפילת הציבור אינה נמאסת ואינה נבדקת והן קל כביר לא ימאס (איוב ל"ז), וזהו עיקר עבודת ישראל לתורה ולתפילה. וכמו שאמר בקדשו כ"ק אאמ"ר זי"ע עה"כ (שמות כ) וכל אשר לרעך, ופירש ע"ז אמרם חז"ל (שבת ל"א) שאמר הלל להגר מה דעלך סני לחברך לא תעביד ואהבת לרעך כמוך

• עיצומו של חמישה עשר באב זה אך טוב •

בגמרא (תענית ל:) לא היו יו"ט לישראל כט"ו באב וכיו"כ וכו'. ט"ו באב מאי היא אמר רב יהודה אמר שמואל יום שהותרו שבטים לבא זה בזה כו', ונתוס' ד"ה יום שהותרו שבטים לבא זה בזה, פי' דהיינו יו"ט עכ"ל. וכ"ק מרן אאמ"ר זצלה"ה ביאר דברי התוס', דבכל הימים טובים יש בהם קצת דין, כדאיתא (ר"ה ט"ז). בארבעה פרקים העולם נידון בפסח על התבואה בעצרת על פירות האילן בר"ה כל באי עולם עוברין לפניו כבני מרון כו' ובהגו' נידונין על המים, אבל בחמשה עשר באב אין בו שום ענין דין והוא בעצם אך טוב לישראל, וזה הפי' בדברי התוס' דהיינו "יום טוב", שעיצומו של יום הוא אך טוב, בלי שום ענין דין כלל, עכדה"ק. (מאורן של ישראל, וע"ע בתפארת שמואל. ובשם "היהודי הקדוש" מפשיסחא [נפלאות היהודי עמוד פ"ה] ידוע מימרה שאמר שיום זה הוא נקרא טוב כיום הכיפורים מפני שיום זה הוא "יום מחילת עוונות" ולכן הוא יום טוב בעצמו)

ווארט

אסור להרהר אחר הצדיק

ועבדתם שם אלהים מעשי ידי אדם עץ ואבן אשר לא יראון ולא ישמעון ולא יאכלו ולא יריחון ובקשתם משם את ד' אלקיך ומצאת כי תדרשנו בכל לבבך ובכל נפשך (ד, כח).

עיקר האמונה שבחכמים ויראי ה' היא אמונה פשוטה, ע"י זה זוכה לתקן נשמתו בשורשו, ולקבל ברכת צדיק ולהיוושע תמיד בכל הענינים. רק שלא ירהר אחר רבו, אלא יהיה מי שיהיה, ואתה מבטל עצמך והגך עושה כלי לקבל השפע ע"י הצנינו, ואז אינו מזיק לך אם רבך אינו ראוי לך, כי אתה תקבל שלך. ואל תחשוב שאם הרבי אינו כמלאך אלוקים אשר עם כל חושיו עובד ה', דהיינו בראיה ובשמיעה ובאכילה וריח אז אי אפשר לך לקבל ממנו, זה אינו, אלא העיקר תלוי בהמקבל. ואם תדרשנו בכל לבבך ובכל נפשך, ומצאת, ותוכל להמשיך השפע אפי' מהדומם דהיינו עץ ואבן.

לע"נ הרה"ח ר' יצחק
בן הרה"ח ר' משה אריה זצ"ל
נלב"ע ו' סיון תשע"ד

מרגניתא דיצחק

פנינים בסדר פסוקי פרשת השבוע

"רק השמר לך ושמור נפשך מאוד". "רק השמר לך" - לעניינים של הגוף די אם תקדיש את הזמן המינימלי הדרוש לשמור עליו, וזה שנאמר "רק" בלשון מיעוט. לעומת זאת, "ושמור נפשך מאוד" - בדברים של שמירת הנפש עלינו להשקיע מאוד. (ה'חזוה' מלובלין)

"ובקשתם משם את ה' אלוקיך ומצאת כי תדרשנו בכל לבבך ובכל נפשך". הקדוש ברוך הוא נתן שטר חוב לישראל "ובקשתם משם את ה' אלוקיך ומצאת", כלומר אם תבקשהו תמצאהו, אך התנאי לקיום פרעון השטר הוא "כי תדרשנו בכל לבבך ובכל נפשך" (היהודי הקדוש)

"ויהיו הדברים האלה אשר אנכי מצוך היום על לבבך". הלב ע"פ רוב סגור הוא ועל כן צריך שיהיו הדברים מונחים על הלב כאבן, וכשאר ייפתח הלב, ברגע המיוחד, יכנסו הדברים לתוכו. ולכן אין להתפעל מזה, אין להרפות מעבודת ה'. ויהיו הדברים מונחים כאבן על הלב מבחוץ, וברגע של התעוררות, יכנסו הדברים ללב פנימה. (ע"פ ר' מקוצק בשם משמואל)

ואתחנן אל ה' בעת ההוא לאמר (ג', כ"ג). תיבת 'לאמר' הוא מיותר. והנראה דהפירוש הפסוק ואתחנן אל ה' בעת ההוא, פירוש שהיה מתחנן תחילה, כדי שיוכל להתפלל אחר כך. לאמר, פירוש הדבר. שהיה צריך לאמר, אלא שקודם לא היה יכול לאמר, כי היה בוש מלפניו יתברך, והיה צריך להתפלל שיוכל להתפלל. (קדושת לוי)

ואתחנן אל ה' בעת ההוא (ג', כ"ג). ולא אמר באיזה עת, כן נראה לי שקאי על כל עת ועת. יש לומר שלימד אותנו בזה, שלא יאמר האדם עתה אין לי מוח כראוי לתפילה, ולא אתפלל עתה, רק לכשאפנה אתפלל כראוי וכנכון. רק בכל עת ועת תתפלל לפי העת ההוא של עכשיו, יהיה העת איזה עת שיהיה. וזהו שנאמר (דברים ד', כ"ט) "וביקשתם משם את ה' אלקיך ומצאת". שאמר גם כן סתם 'משם', ולא אמר באיזה מקום זמן. רק הפירוש משם מכל מקום ומקום שאתה שם, אז תדרוש את ה' אלוקיך ומצאת כי תדרשנו וגו'.

ההר הטוב הזה והלבנון (ג', כ"ה). ואמרו חז"ל: "ההר הטוב זה ירושלים, והלבנון זה בית המקדש". ולכאורה יפלא הלא היה בריחוק מקום משם, אך אחר כך הראוהו ה' יתברך את הארץ כידוע, והיאך אמר 'הזה' כמורה באצבע. אך הכוונה על דרך מה שאמרו חז"ל (ברכות ל א), שצריך שיכון אדם בתפילתו כאילו עומד בירושלים ומכוון נגד קדשי הקדשים, כידוע. ומסתמא משה רבנו ע"ה ראש הנביאים כשהיה עומד בתפילה, היה עושה כך. והיינו ההר הטוב הזה, כי היה אז בדבקות כל כך, שהיה סבור שעומד בבית המקדש ממש. (מחזה אברהם)

ונשב בגיא מול בית פעור (ג', כ"ט). שמעתי רמז הפסוק מפה קדוש כבוד אדמו"ר הרב הקדוש כ"ק מו"ה יעקב יצחק, מנוחתו כבוד בק"ק לובלין זצלה"ה. ונשב בגיא, רוצה לומר כשנשב בהכנעה ובשפלות ובנמיכות רוח, כמו גיא שהוא נמוך. מול בית פעור, אז כורתים הבית פעור שהיא הקליפה, עד כאן דברי פה קדוש. (אגרא דכלה)

ונשב בגיא מול בית פעור, ועתה ישראל שמע אל החוקים (ג', כ"ט - ד', א'). (מהרה"ק רבי משה מקוברין זצ"ל) רש"י פירש על ונשב בגיא, "ונצמדתם לעכו"ם, אף על פי כן ועתה ישראל שמע אל החוקים והכל מחול לך". וכן בזמן הזה, אף על פי שנצמד האדם לרע חס ושלוש, אף על פי כן 'ועתה' בזה הרגע שמע אל החוקים, כשאתה תקבל עליך עול מלכות שמים באמת אלהבא, הכל מחול לך. (אמרות טהורות)

רק השמר לך ושמור נפשך מאד (ד', ט'). מרבי ישראל בעל שם, כאשר גופו חולה גם נשמתו נחלשת, ואינו יכול להתפלל כראוי, אף על פי שהוא נקי מעבירות. לכך צריך האדם לשמור בריאות גופו מאוד. (צוואת הריב"ש)

רק השמר לך ושמור נפשך מאוד (ד', ט'). שמעתי מפי מורי ורבי [החזוה' מלובלין] נ"י, רק השמר לך, כל אך ורק הוא מיעוט (ירושלמי ברכות פ"ט ה"ה), רוצה לומר שתמעט במה שנוגע לך ולגופך. ושמור נפשך מאוד, רוצה לומר, דברים הנוגעים לנפשך, בזה תהיה נשמר מאוד. (טהור רעיונים)

השמר לך פן תשכח את הדברים אשר ראו עיניך וגו', יום אשר עמדת לפני ה' אלוקיך בחורב (ד', ט"ו). רוצה לומר כי אם האדם לומד תורה בלא כוונה, רק דברים אשר ראו עיניו בגמרא או בספרים, יכול להיות נשכח מלוח לבו. רק צריך ללמדו בכוונה זו בהתעוררות יום מתן תורה יום אשר עמדת לפני ה' אלוקיך בחורב, אז בודאי לא תשכח. כמו שאמרו חכמינו ז"ל (ברכות ל"ב, ב) על חסידים הראשונים שהיתה תורתם משתמרת. (תפארת שלמה)

ובקשתם משם את ה' אלקיך מצאת וגו' (ד', כ"ט). אמר הבעל שם טוב נשמתו בגנוי מרומים, 'משם' דייקא, במקום שהוא, באיזה מדרגה שיהיה, משם תמצא את ה' אלקיך, ויוכל להתדבק בה'.

ואהבת את ה' אלוקיך בכל לבבך (ו', ה'). הרה"ק רבי נחום מטשרנוביל זי"ע אמר: דכלי אהבה הוא בלב של האדם, ולכן התורה מזוהירה אותנו ואומרת: "ואהבת את ה' אלוקיך בכל לבבך", כל הכלי של אהבה תתמלאנה באהבת הבורא, וממילא לא ישאר מקום בלב שיכנסו תאוות ואהבות אחרות. (אור הגנוז)

מעשי צדיקים

מה קרה לבריונים שביקשו לפגוע ברש"ש הקדוש

סיפור זה קרא לפני כ-250 שנים. בעיר הקודש ירושלים השמש שקעה לה מזמן, ועלטה גדולה ירדה על הארץ במבואות העיר הצרים שורר שקט התנויות סגורות ובעליהן כבר מזמן שקועים חכמי הקבלה שקמו עתה משנתם בזריות לא מאבדים אף רגע אחד משעת רצון זו ופניהם לבית מדרש "בית א-ל" ואילו לגבי הישמעאלים יתרה מזו אלה הישנים על מוטותיהם, מי זה ואיזה הוא אשר יעז

שקוע בעולמות עליונים, קודש קודשים, ורק דאגה אתה מקננת בלבו, משיצא לאוויר העולם ועד יומו האחרון, מדוע משיח בן דוד לא בא? אנה שוברת כל לב נאנה עתה רבינו הרש"ש הרה"ק רבי שלום שרעבי זיע"א, אוי אוי גלות השכינה אמא שלנו, השכינה בגלות, אוי אוי עוונותינו הטו אלה ופשעינו האיריכו קצנו, אמא מושלכת בעפר ואין איש שם לב, אוי לי על עצרו של משיח, אוי לי בכך שחרב מקדשנו ושם היכלנו, אנהות אלו נשמעו מחדרו של רבינו בכל חצות לילה בשעה שקם ממטתו.

כך חכמי הקבלה היודעים יותר מכל אדם אחר מהי השכינה הקדושה, מה ערכה ומה מצבה, ברגעים אלו קשה לתאר את גודל כאבם בהיכל הקודש "בית א-ל", בין כתלים אלו הספוגים קדושה יעילאית, קדושי עליון אלו הולצים נעליהם, יושבים על הארץ לבושי שק ואפר, בוכים ומקוננים על גלות השכינה, בקול מר וכואב מתחילים את סדר תיקון חצות "על נהרות בבל" וכו' "אלוקים באו גוים בנחלתך טמאו את היכל קדשך". רבינו הקדוש אין הוא רוצה לומר את תקון חצות בין כתלי בית המדרש "בית א-ל", הוא רוצה לומר את התיקון ליד בית המקדש הגדול, בכותל המערבי שריד המקדש, שמשם לא זזה השכינה מאז חורבנו של הבית, כן, שם ראוי לערוך קינה גדולה היוצאת מעומק הלב.

יודע רבינו שאמירת תקון חצות כפי שהוא מתכוונן לומר היא סכנת נפשות בעבורו, אוי מתי יבנה בית המקדש? ממלמל הרש"ש בהליכתו לעבר שריד בית מקדשנו, הסכנה האורבת לו שם ממנו והלאה, אין הוא ירא משום אדם, בטחונו הוא שם בהקב"ה. כך בפשטות חמק מבית מדרשו והלך יחידי לכותל, דמותו כמלאך השרת בגלימה שיורדת על פי מדותיו ברוב הדרה, חולף הוא על פני בתי הישמעאלים, הוא חולף את נעליו, לובש שק ומתפלש בעפר, אוי לי, אוי לי, זעקות אלו שייצאו מקירות ליבו והכביה הגדולה שבכה פילחו את חלל האויר.

קולו זועק את קירות הבתים והיה בוקע ומרקיע שחקים, מבוהלים, מבולבלים והמומים כמו הישמעאלים ממשותיהם להשקף מבעד החלון, ולראות מיהו האיש המשמיע את הקול האיום והנורא הזה שמפריע את שנתם. הציצו וראו פני יהודי שמעולם לא ראוהו, יושב ומשתטח על הרצפה, ראשו צמוד לקרקע שופך דמעות כמים, ומדי פעם פורצת מלבו אנהה עמוקה השוברת כל לב. לא ידעו ערלים אלו כי ניצב מול הכותל אחד מן השרפים הקדושים אשר ה' מעיד עליו, "אש אוכלת הוא". "סתום את פיך יהודי", הופנו אליו קולות הרשעים מבעד לחלונות, "ולא רע ומר יהיה סופך". רבינו הקדוש אינו כאן, כולו דבוק ושקוע בעניניו הקדושים, מרומם הוא מכל, מחשבותיו נתונות מעלה מעלה, מנותק הוא כרגע מהעולם הזה, כל תיבה וכל אות יודע רבינו לאן היא רומזת בעולמות עליונים, ושם עתה אחוזים שרעפיו ונתונות מחשבותיו. אחר שגמר את עבודתו בקודש, חזר אל היכלו בשיבת "בית א-ל" והדממה שבה אל רחבת הכותל.

אך מנוחת הערלים הללו לא שבה אליהם, אין הם מבינים כיצד הופרעה שנתם, ובכלל, איך יכול יהודי להעיז פניו ולעשות כדבר הזה? בודאי שאין לעבור על כך בשתיקה. כך החלה תסיסה בין הגויים נגד רבינו, ותאוות נקם בערה בם ואמרו שיש לחסלו מיד. על פי גזר דין זה התארגנו השכנים מבעוד יום, ושכרו קבוצת בריונים שכירי חרב חמושים בחרבות ובסכינים חדים לעשות נקמה ברבינו. למחרת מעט קודם חצות מתעורר רבינו הרש"ש, טובל את גופו הטהור במקוה טהרה, מוסיף קדושה על קדושתו, ופניו מועדות לכותל המערבי. קל לנחש את אשר זוממים בריונים אלו, הם כבר משקיעת החמה אורבים לו.

אוי, רק שיעבור היהודי הזה ונחסל אותו כמתוכנן ונלך לבתינו לישון בנחת כמו בימים שעברו, חשבו הבריונים, כל אחד מהם רוצה להיות הראשון שיתקע את החרב בבטנו של יהודי זה. הרגע הגיע, הבריונים עצרו נשימתם, ועוד רגע יתנפלו עליו, ישפכו את דמו ויבתרו אותו לגזרים כפי המתוכנן.

הרש"ש הקדוש מתקרב אליהם, לא מביט ימינה ולא שמאלה, כולו אחוז מחשבות יעילאיות, עובר ביניהם ומגיע אל הכותל כביום אתמול, חולף מנעליו, יושב על הרצפה ומתחיל לקנן על גלות השכינה בצעקות נוראות ובבכיות כיום אתמול. השכנים הזדעזעו מהרעש שעשה רבינו הרש"ש, והתפלאו, הרי הבריונים היו צריכים להרוג אותה, כיצד מעלו אלו בתפקידם.

מיד עם בוקר רצו לחפש את הבריונים, כדי להענישם על שמעלו בתפקידם. ופתאום ראו את הבריונים עומדים בסמטה, כשידיהם מורמות למעלה, וכל אחד סבינו בידו, והם עומדים דוממים כאבן וחיוורים כסיד, ואינם יכולים לזוז ממקומם, או להוציא מילה מפייהם. ידיעה זו התפשטה במהירות הבזק, ואנשי ירושלים מכל קצותיה, יהודים ולהבדיל ערבים התאספו לראות את המחזה המוזר הזה. רק בני משפחותיהם וקרובי רשעים אלו, התרוצצו אנה ואנה לחפש ולמצוא את איש האלוקים הנורא הזה, אשר בגללו באה אליהם כל הרעה הזאת. היכן הוא היהודי הזה, היכן נמצא אותו ונשק את כפות ידיו ורגליו, לבקש סליחתו למען ישובו הבנים לקדמותם, עתה ידענו מי האיש אשר התנכלנו לו להמיתו.

רבינו הרש"ש שוגיע לאוזניו השמועה על הבריונים, יצא אל מקום האירוע, ומיד נפלו קרובי הבריונים האלו, ונישקו את רגלי רבינו הרש"ש שישלח להם, הוא ניגש לבריונים ושאל באוזניהם: "האם אתם מבטיחים שמהיום והלאה לא תרעו לשום יהודי בעולם" ולמרבית הפלא לעיני ההמונים שעמדו שם, שבה אליהם רוחם והחלו מנענעים בראשם לאות הסכמה לדיבריו. נגש רבינו אל הכותל המערבי וכך התפלל: "אנא ברחמיך הרבים, עשה למענך אם לא למעננו, עשה עמי אות טובה והראה לערלים האלו, כי אתה יחיד ושליט בעולמך, וכי שמך אדיר בכל הארץ" רבינו הניח עליהם את ידו וברך אותם לרפואה שלמה, ומיד חזרו לאיתנם. כך נתקדש שמו יתברך ושם ישראל על ידי רבי שלום שרעבי הקדוש.

הזקנו קורא נא

לחיזוק ולעידוד לימים אלו

אמונה בכל העיתים - בבורא כל עולמים

אמר הכותב עם המאמר: מאמר זה נכתב בתחילת השבוע, בתוך ימי תשעת הימים בו אנו מתאבלים על חורבן בית המקדש זה כמה שנים, ובתקוה שהשנה נזכה לגאולה השלימה ולבניין בית מקדשנו ותפארתינו. ואם חלילה לא נזכה לכך השנה, לכן ליקטתי פה לתועלת הקוראים מאמר מיוחד שיחזק במעלת האמונה השלימה, אמונה פשוטה וחזקה, ואפילו בזמנים שנמצאים אנו עתה, כמה יש לנו להאמין בבורא כל עולמים שהוא כל יכול, והוא המסבב כל הסיבות, ושכל הדברים נעשים שיהיה לנו לזיכרון נפשנו לקראת ביאת גואל צדק השחא בעגלא ובזמן קריבו.

תשובה, ונחזור לבית המקדש להקריב קרבנות, ולראות כהנים בעבודתם, איך יש לנו לשמוח בעת הזאת? ההפך הוא הנכון, יש לנו להיות אבלים ומדוכאים בתוך עצמינו על שלא זכינו לבנין בית המקדש, א"כ במה נחזק את עצמינו? ולכן נסביר דבר דבר על אופנו בסייעתא דשמיא. השבוע אנו קוראים פרשת ואתחנן, שתמיד קוראים זה הפרשה לאחר תשעה באב, ובהפסדה אנו קוראים "נחמו נחמו עמי יאמר אלוקים", וקבעו לכך סימן לשבת לאחר תשעה באב "שבת נחמו", ואם נביט אל תוך הפרשה, נראה שנקרא השבוע את פרשת קבלת התורה, א"כ יעלה הקושיא, עוד לא עבר חודשיים מאז שעמדו רגלינו, מגדול ועד הקטן שבקטנים, אנשים ונשים, כולם כאחד יחד, בהר סיני, וזכינו לומר יחד 'נעשה ונשמע' וקיבלנו את התורה ועשרת הדברות. א"כ מה לקריאה השבוע שוב של פרשת קבלת התורה ועשרת הדברות?

הרה"ק בעל ה"נתיבות שלום" מסולנים זי"ע מביא בשם אביו בעל ה"בית אברהם" זי"ע (פרשת ב"ה "נחמו נחמו יאמר אלוקים" את הסיבה לקריאת פרשת קבלת התורה השבוע בפרשה. וכך כותב ברהיטת לשונו הטהור "אחרי ימי בין המצרים הם שיא החושך, בא שבת נחמו בה קוראים הפרשת של קבלת התורה, להורות לאחר שעברו כזו עת חשכות ונפילה של בין המיצרים צריך להתחזק ולהתחדש שוב ולקבל התורה מחדש!" ושפתיים ישקו! וממשיך ומביא ראייה "וכמו שמצינו לאחר חטא העגל שהייתה אז נפילה קשה כזו ושבירת

"ואתם הדבקים בה' אלוקיכם חיים כולכם היום". היום תאמצינו, היום תברכיני, היום תגדלני לטובה. היום עשרה במנחם אב, כותב החיד"א, "בימי האבות הק' הוא י' אב יום הכיפורים, ונשאר רושם גדול למעלה לכפרת עוונות ולהמתקת הדינים ולעורר רחמים על כלל ישראל", מכאן אנו לומדים על עוצם ותוקף גודל היום הזה שבו אנו עכשיו, ויש לנו עוד לפני קריאת המאמר להתחזק ולהתפלל ולקוות לישועות מהשמים שנשפעים באופן מיוחד היום, ועיצומו של יום מכפר 'להמתקת הדינים ולעורר רחמים על כלל ישראל'.

עשרה באב--- למחרת יום המר והנהמר תשעה באב--- יום קשה לעם ישראל, יום שבו נחרב ונהפך לאש מחוללנו בית מקדשנו ותפארתנו, ולא רק לפני 1952 שנים נחרב ועלה באש השמימה, כותב ש"דוד שלא נבנה בית המקדש, כאילו נחרב בימיו" תסמרנה שערות ראשינו למאמר הכתוב 'כאילו נחרב בימיו' הוי אומר כאילו נחרב בית המקדש השנה--- אוי לנו כי חטאנו, נפלה עטרת ראשינו, אוי מה היה לנו, איכה ישבה בדד, מי יתן לנו נחמה--- אבל... אבל... מתוך הזמנים הקשים האלה יש לנו להתחזק ולהתעודד ביותר! לחזק איש את רעהו! ולהאמין בבורא כל עולמים, באופן מיוחד ונעלה, יותר מכל הזמנים בשנה! ולכאורה ישאל השואל לאמר: הלא אמרת קודם 'כאילו נחרב בימיו', אז אם נחרב ביהמ"ק בימינו, זאת אומרת שהשנה היינו עדים לחורבן בית המקדש, בית ה'--- איך יש לנו להתחזק? ולא להתעודד? ועוד, באופן מיוחד ונעלה? שהקב"ה לא נמצא בביתו, והוא יושב ומצפה לישראל יותר ממה שהמצפה האב לבנו שיעשה

בתורה וברא העולם (ב"ר א, א). מלכינו דוד המלך ע"ה אמר (תהילים שם צ"ב) לולי תורתך שעשועי אז עבדתי בעניי, היינו דוד המע"ה סבל הרבה בחייו והתחזק רק בתורה זו אמונה, ואם מבינים את זה אין מה לבוא להתרגזות בשום פעם, כי מאמינים שמאת ה' היתה זאת, וע"י אמונה הזאת ממתיקים הדינים, כי אם מאת הש"ת היתה זאת, הרי יש לנו כלל שמאתו לא תצא הרעות, והוא רק טוב ומטיב.

זכור נא לשון דודנו הק' מרן בעל "ישמח ישראל" זי"ע (פ' לך לך אות ו') בכח התשובה והאמונה נזכה לכתשם ולהמשיך לנו חיים וברכה וכו', עכ"ל הק' והטהור. תתחזק באמונה פשוטה להלכה ולמעשה, וזכה תצליח בכל אשר תעשה, ותנצל עי"ז מכעס והתרגזות יתירה, שמזיק לבריאות. וזה יכול להיות מה דאיתא (שבת פח:): כשעלה משה למרום שאלו המלאכים מה לילוד אשה בינינו ומשה היה מתיירא, אמר לו הקב"ה למשה אחוז בכסא כבודי והחזר להם תשובה, היינו כסא כבודי זה בחי' בינה (תיקוף קז:), ובינה היא אמונה (שם ב.). היינו ע"י אמונה אין לו להתירא משום נברא בעולם, אפילו ממלאכים.

וזהו בחי' כל מה דעביד רחמנא לטב עביד (ברכות ס:), דע"י אמונה שמאמינים שהכל מאת הש"ת ממתיקים הדינים והכל נעשה טוב ורחמים.

ובכך נבוא אל הביאור על שיש לנו להתחזק ולהתעודד, באמונה שהכל מאת הש"ת, והכל נעשה על ידו שהוא המסבב כל הסיבות, ואם לא זכינו השנה לבניין בית המקדש, הכל הוא לכחון אותנו, ולהכין אותנו לקראת זמנים טובים שיגיעו בעזה הש"ת.

כידוע שהרבי מרוזין זי"ע אמר שיהיו כמה דברים שיהיה קשים לקיום בעקבתא דמשיחא, ושניים מן הדברים זה אמונה, שעל כך כתב הבעש"ט שבעקבתא דמשיחא יהיה קשה האמונה, עד שיהיו צריכים לטפס על קירות כדי להגיע לאמונה, ועוד דבר אמר שהיה קשה בעקבתא דמשיחא, והוא, הישיבה באחדות ובאהבת רעים.

אנחנו בכזה מצב ששני הדברים שהזכרנו לעיל הינם קשים לאחוז בהם בתקופה זו, גם עניין האמונה, וכמו דיברנו לעיל רבות וארוכות, והענין השני של הישיבה באהבת רעים, שאסור לדבר אחד עם השני, רק במרחק, ולא ישיבה זי"ע בשום פנים ואופן.

רבון העולמים צופה ומביט עד סוף כל הדורות, מסבב כל הסיבות, מתפללים אנו שנזכה לאחוז באמונה פשוטה ושלמה כך, ושנדע בהכרה ורק כך, ושנדע בהכרה אמיתית שהכל הוא ממך, ונוכל כבר לחזור ולשבת יחדיו איש עם רעהו, ויאמרו 'חוק' אחד לשני, וכבר נזכה לאיש האמת שיבוא אליהו לבשרינו עם ביאת משיח צידקנו שיבוא ברחמים מרובים ובחסדים גדולים, ללא שום צער כל שהוא, ולבניין בית מקדשינו ותפארתינו, ועין בעין יראו בשוב ה' ציון, השתא בעגלא ובזמן קריב.

הלוחות, ואח"כ נתפיים הקב"ה עם ישראל ונתן להם התורה מחדש בלוחות שניות" ועיי"ש עוד בהרחבה בדיבוריו הקדושים והנעימים.

הנה התורה הק' חשבה מראש על כל הדורות הבאים, ועל כל דבר בפרטיות ממש, על כל הזמנים שיגיעו בבוא עתם, ועל זאת כתב ה"חידושי הרי"מ מגור זי"ע (הובא בגליון תמ"ד בשבוע שעבר) עה"פ "באר את התורה הזאת לאמר" ופירש"י ז"ל "בשבעים לשון פירשה להם" ומקשה, למה היה צורך לפרש את התורה בשבעים לשון? ומתרץ, לפי שידע הקב"ה שישראל עתידים להיות פזורים בכל העולם ויתבוללו בתוך האומות, ולכן פירש את התורה בשבעים לשון, שבכל לשון ובתוך כל עם וארץ יהיה ניצוץ של תורה. ע"כ. והתורה שראתה שיקראו פירשת ואתחנן לאחר ימי בין המצרים, כתבה בפרשה את הפרשה של קבלת התורה, שאפילו ובכאלה זמנים קשים וחשוכים יהיה ניצוץ של תורה.

עוד יש לנו להרחיב ע"פ דבריו של בעל ה"עטרת משה" ממאקווא ב"ב זצ"ל, שכותב (עניני חודש אב, אות רכ"ו) מפני מה קבעו לומר את ה"עיקרים" לאחר תפילת שחרית, ומביא שדרך האדם שהוא מתפלל תפילת שחרית בכל כוחו, וקובע תפילות ותחנות בעת הזאת, ומאריך בעבודה שבלב זו תפילה, ולאחר זה יראה שלא נושע עדיין, והלוא הוא התפלל בהתרגשות אמיתית, ושפך כמים לבו נזכח פניו יתברך שמחו, ויעורר תמיהון לב ביותר, על מה ומה נגזר עליו ככה. לכך קבעו שלאחר שסיימו את תפילת שחרית יאמרו את "אני מאמין" להורות לאדם שצריך להאמין ברבש"ע, ויש שכר ויש עונש, ויש להאמין במסבב כל הסיבות, שרק הוא יכול לחולל פלאות בעולם כולו, ובאמירת ה"י"ג עיקרים" הוא יבין את עיקרו, ולא יחלש באמונתו, ובכך יתחזק ביותר. ומביא עוד במקום אחר (מגילת איכה, אות ק"ב) שאסור לאדם לחשוב שכל הקורה עם האדם נוגע רק כלפי מעלה ואינו נוגע כלל באדם עצמו, אלא הכל הוי סימן להתעוררות.

כתב בסמ"ק (מצוה א') וזה לשונו: "לידע שאותו שברא שמים וארץ הוא לבדו מושל למעלה ולמטה ובד' רוחות העולם דכתיב אנכי ה' אלוךך וכו', שכשם שיש לנו להאמין שהוציאנו ממצרים שנאמר אנכי ה' אלוךך וגו', כך יש לנו להאמין שיוציאנו מבין הגוים שנאמר משם יקבצך" עכ"ל הק'. ובכך כותב ה"עטרת משה" זי"ע (עניני חודש אב, אות רל"א) שמפני כן קבעו לומר עם הקימה "מודה אני... רבה אמונתך", שביהמ"ק יהיה נבנה רק ביום, כי בלילה זה זמן הבניה, ולכן אומרים "מודה אני" מיד בבוקר, לעורר את האמונה באמונת אומן שיהיה הזכות לבנין בית המקדש.

ובכך מבאר בעל ה"אמרי נועם" זי"ע (בפרשתן) את הכתוב "ואתחנן אל ה' בעת ההוא לאמר", דהיינו שידוע שקודם ביאת משיח, יהיה גאולה האחרונה שתהיה נסתרת מעיני כל, ולכן אמר לשון 'ההוא' לשון נסתר, 'בעת' דייקא 'לאמר' שכותב האר"י ז"ל שאז יגאלנו מתוך רחמים וחסדים גדולים. ויוצא יפה בהפטרות 'נחמו', שר"ת נ'חמו נ'חמו ע"מי יאמר ר"ת ענני, דהיינו גם בעת שיהיה עם ענני שמאי, שיהיה זכו אחישנה, אז ג"כ 'אמר אלוכיכם' באמירה רכה, דהיינו שיהיה הגאולה מתוך רחמים גדולים ולא מתוך ייסורים כלל. (הביאנו את דבריו הק') בקיצור נמרץ, למען ירוץ הקורא בקוראו המאמר, ואפשר לעיין בהרחבה גדולה בדיבוריו הק').

וכאן המקום להביא מעל במה זו, אגרת קודש שנשלחה לא' מאנ"ש ע"י מרן רבינו בעל ה"אמרי נחם" זי"ע (מצוין בסוף ספר דברים באגרות, אגרת ט"ז), שכתב זאת לפני עשרות שנים, ומדבריו נראה שהוא בדיוק כוון לזמנינו עתה. ומתוך דברות קדשו נקח הלכה למעשה לזמנינו עתה, ונתחזק באמונה שהכל הוא מאת הש"ת, ומה מגיע בזכות האמונה, וכה דברי קדשו:

בס"ד, יום ב' לסדר והיה ברכה כבוד וכו'

אחרי דרך מבוא השלום, אתנו פה בעיה"ק צפת ב"ה החיים והשלום, יעזור ה' הלאה שיהיה אך טוב וחסד.

עתה יקירי, יודע אתה כי העולם כולו תלוי באמונה כדברינו זה כמה, כדאיתא (שוחר טוב תהילים ק"ט) ואמונה מאוד (תהילים שם, קל"ח) זו תורה, הביט

ברכת 'מזל טוב' מעומק הלב משגרים אנו בגיל ורעידה קדם פני המנוחה הטהורה עשרת ראשינו ותפארתינו מורה דרכינו ומאיר נתיבותינו

הוד ב"ק מרן אדמו"ר שליט"א

לרגל השמחות השרויות במעוננו באירוסים נכדתו הכלה שתחי', בת לבנו הרה"צ מוריניו רבי יחיאל יהודה משה דנציגר שליט"א, עב"ג החתן שיחי' בן לאדמו"ר מקרעטניץ מקרית גת שליט"א בהולדת נניתו שתחי', נכד לבנו הרה"צ מוריניו רבי אליעזר יצחק דנציגר שליט"א, בת לבנו הרב ירחמיאל הי"ץ

יהא רעווא מן שמאי שיזכה רבינו שליט"א לרוות רוב נחת דקדושה מכל יו"ח, בבריות גופא ונהורא מעליא עד ביאת משיח צידקנו

האשתונים & אור הנרות קולטו קורא הנתיב

עלון זה נתרם

כתובת מייל של מערכת הגליון
a13215113@gmail.com

הודעה משמחת
ב"ה, לכל המעוניין ניתן לתרום בעמדות "קהילות" וב"נדרים פלוס" הפרוסות בבתי כנסיות ברחבי הארץ והעולם ע"ש "עלון אשרי האיש"
או במספר טלפון ("קהילות"):
8915 ו 073-275-7000, ולהקיש קוד
אין נא אכלא בפלילא אטא אלא פינאם לזימא אגלא אפנאם
מכא אפנאם

לע"נ הרה"ח רבי יוסף אלימלך בן הרה"ח רבי חיים אליעזר ז"ל נלב"ע י"א אלול תשע"ח ת. נ. צ. ב. ה.

לע"נ מרת מלכה בת הרה"ח ר' יוחנן דב הלוי ע"ה - נלב"ע ד' שבט תשע"ד ולע"נ הרב אברהם בן הרה"ח ר' יוחנן דב הלוי ע"ה נלב"ע ז' אדר תשע"ה ת. נ. צ. ב. ה.

לע"נ הרה"ח ר' יצחק בן הרה"ח ר' משה אריה ז"ל נלב"ע בחג השבועות תשע"ד ת. נ. צ. ב. ה.

המעוניין לתרום להוצאות העלון להצלחה, ברכה או לע"נ יפנה לעורך הבה"ח ישראל פינגנבוים הי"ו, או להפקיד בבנק פועלים, סניף 533, מס' ח-ן 540321 ע"ש ישראל בנימין פינגנבוים. ניתן לתרום מכספי מעשר.